

УДК 582.28+582.29

ЛИШАЙНИКИ ТА ЛІХЕНОФІЛЬНІ ГРИБИ РУСОВОЇ БАЛКИ (ВЕЛИКООЛЕКСАНДРІВСЬКИЙ РАЙОН, ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСТЬ)

В. В. Дармоустук

Херсонський державний університет, вул. 40 Років Жовтня, 27, Херсон 73000, Україна
e-mail: valeriy_d@i.ua

Наведено дані про ліхенобіоту Русової балки (Великоолександрівський район, Херсонська область), яка налічує 96 видів лишайників і 8 видів ліхенофільних грибів. У ході дослідження виявлено два види, які є новими для рівнинної частини України: *Blastenia hungarica* (H. Magn.) Arup, Söchting & Frödén, що росте на корі сосни і відомий в Україні з гірського Криму та *Placynthium lismorensense* (Cromb.) Vain., що росте на зволоженій поверхні вапняків та відомий з території Карпатського біосферного заповідника. На території досліджень відмічено три види лишайників (*Cetraria aculeata* (Schreb.) Fr. (= *C. steppae* (Savicz) Kärnefelt), *Scytinium schraderi* (Ach.) Otálora, P.M. Jørg. & Wedin, *Xanthoparmelia camtschadalis* (Ach.) Hale), що занесені до Червоної книги України, та сім видів (*Anaptychia ciliaris* (L.) Körb., *Bacidia bagliettoana* (A.Massal. & De Not.) Jatta, *Caloplaca stillicidiorum* (Vahl) Lyngb., *Flavoparmelia caperata* (L.) Hale, *Placidopsis cinerascens* (Nyl.) O.Breuss, *Usnea hirta* (L.) Weber ex F.H.Wigg. і *Xanthoparmelia pokorny* (Körb.) O.Blanco, A.Crespo, Elix, D. Hawksw. & Lumbsch), що занесені до Червоного списку Херсонської області.

Ключові слова: *Blastenia hungarica*, *Placynthium lismorensense*, вапняки, Україна, рідкісні види, Червона книга.

ВСТУП

Із розвитком землеробства площі, зайняті під вирощування культурних рослин, постійно розширюються, проте балки залишаються чи не єдиними степовими оазисами серед агроландшафтів. Вони становлять велику наукову цінність для території півдня України. Не є винятком і “Русова балка”, яка простягається на 7 км біля с. Мала Олександрівка (Великоолександрівський р-н, Херсонська обл.) перпендикулярно до р. Інгулець. З початку минулого століття на території проводили видобуток піску, в результаті чого було утворено кар’єр.

У 50-х рр. XX ст. було прийнято рішення провести заліснення схилів балки для зменшення деструктивних ерозійних впливів на агроландшафти, які лежать біля балки. Правий і лівий схили були засаджені *Pinus sylvestris* L., а південніше від них – *Quercus robur* L., *Robinia pseudoacacia* L. та *Gleditsia triacanthos* L. У подальшому через самозасів флора балки була доповнена багатьма видами, в основному чагарниками та чагарничками. На сьогоднішній день “Русова балка” – це

екосистема, яка має важливе природоохоронне, ерозійнозахисне й естетичне значення. Територія підпорядкована Великоолександрівському лісомисливському господарству.

Ліхенологічні дослідження на території Русової балки не проводились, але слід зазначити, що О.Є. Ходосовцев у монографії «Лишайники причорноморських степів України» [7] наводить для суміжних територій 30 видів лишайників. Але беручи до уваги те, що для вказаних видів не відмічене знаходження в межах Русової балки, ми не можемо включити їх до загального списку ліхенобіоти досліджуваної території.

МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Лишайники збирали на території «Русової балки» під час експедиційних виїздів протягом 2012–2016 рр. за стандартною методикою на таких типах субстратів: вапнякові брили, вапняковий рухляк, кора форофітів, рослинні залишки та ґрунт. Ідентифікацію видів проводили в лабораторії біорізноманіття й екологічного моніторингу Херсонського державного університету. Зібраний матеріал визначали за стандартною методикою [10, 14].

Зібрана колекція лишайників зберігається в ліхенологічному гербарії Херсонського державного університету (KHER). Назви лишайників і ліхенофільних грибів та прізвища авторів при таксонах подано за Index Fungorum [4] з урахуванням останніх таксономічних змін [1, 12].

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ І ЇХНЄ ОБГОВОРЕННЯ

У результаті обробки матеріалів встановлено, що ліхенобіота Русової балки налічує 96 видів лишайників і вісім видів ліхенофільних грибів (див. таблицю). Рослинність і рельєфні особливості Русової балки, а саме наявність насаджень листяних та хвойних дерев, відслонень вапняків і відкритих схилів, створюють широкий екологічний спектр для росту лишайників, що впливає на їхнє видове різноманіття.

На корі листяних порід дерев (*Acer pseudoplatanus*, *Gleditsia triacanthos*, *Quercus robur*, *Robinia pseudoacacia*), що становлять основу нижньої та верхньої частини балки, домінують такі види: *Amandinea punctata**, *Lecanora carpinea*, *Lecidella elaeochroma*, *Phaeophyscia orbicularis*, *Physcia adscendens*, *Physconia grisea*, *Rinodina pyrina*, *Scoliciosporum chlorococcum*, *Xanthoria parietina*, тощо. Рідше трапляються *Buellia griseovirens*, *Candelariella xanthostigma*, *Flavoparmelia cperata*, *Lecania cyrtella*, *Melanelixia glabra*, *Physconia perisidiosa*. У цілому на корі листяних порід дерев росте 61 вид лишайників.

Ліхенобіота кори хвойних порід дерев (*Pinus sylvestris*) представлена 25 видами лишайників. На корі *Pinus sylvestris* домінують *Evernia prunastri*, *Hypogymnia physodes*, *Lecanora argentata*, *Lecanora expallens*, *Micarea misella*, *Parmelia sulcata*, *Scoliciosporum chlorococcum*, *Usnea hirta*. Цікавою є знахідка *Blastenia hungarica*, що росте на корі *Pinus sylvestris* і *Armeniaca vulgaris* Lam. Це рідкісний вид, що трапляється на корі та гілочках хвойних порід дерев, але іноді може переходити на кору листяних дерев. В Україні вид наводять із Криму [6]. Ця знахідка є першою для рівнинної частини України.

* Автори при таксонах подані в таблиці.

Загальний список лишайників і ліхенофільних грибів Русової балки
The general list of lichens and lichenicolous fungi of Rusova beams

№	Назва виду	Субстрат						
		A.p	Q.r	R.p	P.s	D.b	L.s	S.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	<i>Acarospora cervina</i> (Ach.) A. Massal.						+	
2.	<i>Amandinea punctata</i> (Hoffm.) Coppins & Scheid.	+	+	+	+	+		
3.	<i>Anaptychia ciliaris</i> (L.) Koerb. ex A. Massal.				+			
4.	<i>Arthonia calcicola</i> Nyl.						+	
5.	<i>Arthonia punctiformis</i> Ach.	+		+				
6.	<i>Athelia arachnoidea</i> (Berk.) Julich [LF]	+	+	+				
7.	<i>Bacidia bagliettoana</i> (A. Massal. & De Not.) Jatta					+		
8.	<i>Bacidia fuscoviridis</i> (Anzi) Lettau						+	
9.	<i>Bagliettoa calciseda</i> (DC.) Gueidan & Cl. Roux						+	
10.	<i>Blastenia hungarica</i> (H. Magn.) Arup, Søchting & Frödén				+			
11.	<i>Buellia griseovirens</i> (Turner & Borrer ex Sm.) Almb.		+					
12.	<i>Blennothallia crispa</i> (Weber ex F.H. Wigg.) Otálora, P.M. Jørg. & Wedin						+	+
13.	<i>Calogaya decipiens</i> (Arnold) Arup, Fröden et Søchting						+	
14.	<i>Calogaya pusilla</i> (A. Massal.) Arup, Frödén & Søchting						+	
15.	<i>Caloplaca raesaenenii</i> Bredkina					+		
16.	<i>Caloplaca saxicola</i> (Hoffm.) Nordin						+	
17.	<i>Caloplaca stillicidiorum</i> (Vahl) Lynge					+		
18.	<i>Caloplaca teicholyta</i> (Ach.) Steiner						+	
19.	<i>Candelariella aurella</i> (Hoffm.) Zahlbr.						+	
20.	<i>Candelariella oleifera</i> H. Magn.						+	
21.	<i>Candelariella vitellina</i> (Hoffm.) Müll. Arg.						+	
22.	<i>Candelariella xanthostigma</i> (Ach.) Lettau		+					
23.	<i>Circinaria calcarea</i> (L.) A. Nordin, S. Savic. & Tibell						+	
24.	<i>Circinaria contorta</i> (Hoffm.) A. Nordin, S. Savic. & Tibell						+	
25.	<i>Cetraria aculeata</i> (Schreb.) Fr.							+
26.	<i>Cladonia chlorophaea</i> (Flörke ex Sommerf.) Spreng							+
27.	<i>Cladonia fimbriata</i> (L.) Fr.							+
28.	<i>Cladonia foliacea</i> (Lam.) Vain.							+
29.	<i>Cladonia rangiformis</i> Hoffm							+
30.	<i>Cladonia subrangiformis</i> L. Scriba ex Sandst.							+
31.	<i>Cladonia subulata</i> (L.) Weber ex F. H. Wigg							+
32.	<i>Diploschistes muscorum</i> (Scop.) R. Sant							+
33.	<i>Enchylium tenax</i> (Sw.) Gray							+
34.	<i>Evernia prunastri</i> (L.) Ach.		+		+			
35.	<i>Flavoparmelia caperata</i> (L.) Hale			+				
36.	<i>Flavoplaca austrocitrina</i> (Vondrák, Říha, Arup & Søchting) Arup, Søchting & Frödén						+	
37.	<i>Flavoplaca citrina</i> (Hoffm.) Arup, Frödén & Søchting						+	

Продовження таблиці

1	2	3	4	5	6	7	8	9
38.	<i>Flavoplaca oasis</i> (A. Massal.) Arup, Frödén & Søchting						+	
39.	<i>Homostegia piggotii</i> (Berk. & Broome) P. Karst. [LF]			+				
40.	<i>Hypogymnia physodes</i> (L.) Nyl.			+	+			
41.	<i>Hypogymnia tubulosa</i> (Schaer.) Hav.				+			
42.	<i>Intralichen baccisporus</i> D. Hawksw. & M.S. Cole [LF]						+	
43.	<i>Lathagrium cristatum</i> (L.) Otálora, P.M. Jørg. & Wedin						+	
44.	<i>Lecanora albescens</i> (Hoffm.) Flörke		+					
45.	<i>Lecanora argentata</i> (Ach.) Röhl.		+		+			
46.	<i>Lecanora carpinea</i> (L.) Vain.	+	+	+	+			
47.	<i>Lecanora dispersa</i> (Pers.) Röhl.						+	
48.	<i>Lecanora expallens</i> Ach.				+			
49.	<i>Lecanora hagenii</i> (Ach.) Ach.					+		
50.	<i>Lecanora persimilis</i> (Th. Fr.) Arnold		+		+			
51.	<i>Lecanora saligna</i> (Schrad.) Zahlbr.				+			
52.	<i>Lecanora semipallida</i> H. Magn.		+					
53.	<i>Lecanora symmicta</i> (Ach.) Ach.				+			
54.	<i>Lecania cyrtella</i> (Ach.) Th. Fr.		+					
55.	<i>Lecania turicensis</i> (Hepp) Müll. Arg.						+	
56.	<i>Lecidella elaeochroma</i> (Ach.) M. Choisy		+	+	+			
57.	<i>Lichenocodium lecanorae</i> (Jaap) D. Hawksw. [LF]	+						
58.	<i>Lichenocodium xanthoriae</i> M.S. Christ. [LF]	+						
59.	<i>Lobothallia radiosa</i> (Hoffm.) Hafellner						+	
60.	<i>Marchandiobasidium aurantiacum</i> (Lasch) Diederich & Schultheis [LF]		+	+				
61.	<i>Massjukiella polycarpa</i> (Hoffm.) S.Y. Kondr., Fedorenko, S. Stenroos, Kärnefelt, Elix, J.S. Hur & A. Thell	+	+	+	+			
62.	<i>Melanelia grablatula</i> (Lamy) Essl.			+	+			
63.	<i>Melanelixia glabra</i> (Schaer.) O. Blanco, A. Crespo, Divakar, Essl., D. Hawksw. & Lumbsch		+					
64.	<i>Micareia misella</i> (Nyl.) Hedl.				+			
65.	<i>Muellerella lichenicola</i> (Sommerf.) D. Hawksw. [LF]						+	
66.	<i>Parmelia sulcata</i> Taylor		+	+	+			
67.	<i>Phaeophyscia orbicularis</i> (Neck.) Moberg	+	+	+				
68.	<i>Phaeophyscia nigricans</i> (Flörke) Moberg			+			+	
69.	<i>Physcia adscendens</i> (Fr.) H. Olivier	+	+	+		+		
70.	<i>Physcia stellaris</i> (L.) Nyl.		+					
71.	<i>Physcia tenella</i> (Scop.) DC.		+					
72.	<i>Physconia enteroxantha</i> (Nyl.) Poelt		+					
73.	<i>Physconia grisea</i> (Lam.) Poelt		+					
74.	<i>Placopyrenium fuscillum</i> (Turner) Gueidan & Cl. Roux						+	
75.	<i>Placidopsis cinerascens</i> (Nyl.) Breuss							+
76.	<i>Placidium squamulosum</i> (Ach.) Breuss							+

Закінчення таблиці

1	2	3	4	5	6	7	8	9
77.	<i>Placynthium lismorense</i> (Cromb.) Vain.		+					
78.	<i>Placynthium nigrum</i> (Huds.) Gray						+	
79.	<i>Pleurosticta acetabulum</i> (Neck.) Elix & Lumbsch		+	+				
80.	<i>Protoparmeliopsis muralis</i> (Schreb.) M. Choisy						+	
81.	<i>Pseudovernia furfuracea</i> (L.) Zopf				+			
82.	<i>Pyrenodesmia variabilis</i> (Pers.) A. Massal.						+	
83.	<i>Ramalina farinacea</i> (L.) Ach.		+		+			
84.	<i>Ramalina fastigiata</i> (Pers.) Ach.		+	+				
85.	<i>Ramalina pollinaria</i> (Westr.) Ach.			+				
86.	<i>Rinodina bischoffii</i> (Hepp) A. Massal.						+	
87.	<i>Rinodina lecanorina</i> (A. Massal.) A. Massal.						+	
88.	<i>Rinodina pityrea</i> Ropin & H. Mayrhofer				+			
89.	<i>Rinodina pyrina</i> (Ach.) Arnold			+		+		
90.	<i>Sarcogyne privigna</i> (Ach.) A. Massal.						+	
91.	<i>Sarcogyne regularis</i> Körb.						+	
92.	<i>Scytinium schraderi</i> (Ach.) Otálora, P.M.Jørg. & Wedin							+
93.	<i>Scoliciosporum chlorococcum</i> (Graewe in Stenh.) Vezda		+	+	+			
94.	<i>Scoliciosporum galluræ</i> Vězda & Poelt				+			
95.	<i>Toninia opuntiioides</i> (Vill.) Timdal							+
96.	<i>Toninia sedifolia</i> (Scop.) Timdal							+
97.	<i>Usnea hirta</i> (L.) Weber ex F. H. Wigg.				+			
98.	<i>Verrucaria nigrescens</i> Pers.						+	
99.	<i>Verrucaria viridula</i> (Schrader.) Ach.						+	
100.	<i>Xanthocarpia crenulatella</i> (Nyl.) Frödén, Arup & Søchting						+	
101.	<i>Xanthoparmelia camtschadalis</i> (Ach.) Hale.							+
102.	<i>Xanthoparmelia pokornyi</i> (Korb.) O. Blanco, A. Crespo, Elix, D. Hawksw. & Lumbsch							+
103.	<i>Xanthoria parietina</i> (L.) Th. Fr.	+	+	+		+		
104.	<i>Xanthoriicola physciae</i> (Kalchbr.) D. Hawksw. [LF]	+	+	+				
Загалом		11	28	22	25	8	36	17

Примітки: A.p. – *Acer pseudoplatanus*; Q.r. – *Quercus robur*; R.p. – *Robinia pseudoacacia*; P.s. – *Pinus sylvestris*; D.b. – рослинні залишки; L.s. – вапняки; S. – ґрунт; LF – ліхенофільні гриби

Comments: A.p. – *Acer pseudoplatanus*; Q.r. – *Quercus robur*; R.p. – *Robinia pseudoacacia*; P.s. – *Pinus sylvestris*; D.b. – plant debris; L.s. – limestone; S. – soil; LF – lichenicolous fungi

Епілітний еколого-субстратний комплекс представлений 36 видами лишайників. На горизонтальних поверхнях вапнякових виходів поширені *Caloplaca saxicola*, *Caloplaca teicholyta*, *Candelariella aurella*, *Circinaria calcarea*, *Diplotomma hedinii*, *Flavoplaca oasis*, *Lecanora dispersa*, *Lobothallia radiosa*, *Rinodina lecanorina*, *Pyrenodesmia variabilis*, *Sarcogyne regularis*, *Verrucaria nigrescens*, *Xanthocarpia crenulatella*. Серед представлених зразків *Candelariella aurella*, поряд із звичайною формою, яка має оранжеві апотеції, нами були відмічені лимонно-жовті апотеції, які характерні для рідкісної форми – *Candelariella aurella* f. *smaragdula* Szatala. На верти-

кальних поверхнях вапняків поширені мезофітні види *Bacidia fuscoviridis*, *Flavoplaca austrocitrina*, *Placynthium nigrum*, *Sarcogyne privigna*. На вапняковому рухляку поширені *Rinodina bischoffii*, *Sarcogyne regularis*, *Xanthocarpia crenulatella*, *Verrucaria viridula*. Цікавою виявилася знахідка *Placynthium lismorensense*, який росте на зволжених вертикальних поверхнях вапняків у місцях тимчасових водотоків. Цей вид подібний до *Placynthium nigrum*, але відрізняється наявністю крайових лопа-тей і непомітною підсланню. В Україні вид відомий із території Карпатського біо-сферного заповідника (Закарпатська область) [8]. Ця знахідка є першою для рів-нинної частини України.

На рослинних залишках трапляються *Bacidia bagliettoana*, *Caloplaca raesaene- nii*, *Flavoplaca citrina*, *Lecanora hagenii* (Ach.) Ach, *Xanthoria parietina*.

Епігейний еколого-субстратний комплекс представлений 17 видами. На біль-шості схилів рослинний покрив є майже 100 %, тому на таких ділянках поширені представники роду *Cladonia* P. Browne (в основному *Cladonia rangiformis*). На схи-лах, де домінують відслонення вапняків, рослинний покрив є меншим, тому видо-вий список лишайників доповнюють *Blennothallia crispa*, *Cetraria aculeata* (= *C. steppae* (Savicz) Kärnefelt), *Placidiopsis cinerascens*, *Placidium squamulosum*, *Toninia sedifolia*, *Xanthoparmelia camtschadalis*, *Xanthoparmelia pokornyi*.

Під час дослідження встановлено, що три види лишайників включено до Черво-ної книги України [3]. Це такі види як *Cetraria aculeata* (= *C. steppae* (Savicz) Kärnefelt), *Scytinium schraderi*, *Xanthoparmelia camtschadalis*. А сім видів занесено до Черво-ного списку Херсонської області. Це такі види: *Anaptychia ciliaris*, *Bacidia bagliet- toana*, *Caloplaca stillicidiorum*, *Flavoparmelia caperata*, *Placidiopsis cinerascens*, *Us- nea hirta* та *Xanthoparmelia pokornyi*.

На території досліджень знайдено вісім видів ліхенофільних грибів. На слані й апотеціях *Xanthoria parietina* відмічено чотири види ліхенофільних грибів, серед яких три види поширені на території Півдня України – *Athelia arachnoidea*, *Marchan- diobasidium aurantiacum*, *Xanthoriicola physciae*. Другою знахідкою для території Херсонської [5] області є *Lichenosonium xanthoriae*, що також відмічено на апотеці-ях *X. parietina*. В Україні вид наводять з Львівської [13], Тернопільської [11] та Ми-колаївської [2] областей. На слані *Parmelia sulcata* росте ліхенофільний гриб *Homostegia piggotii*, який утворює темні некротичні плями. Ця знахідка є другою в межах Херсонської області [9]. В апотеціях *Lecania turicensis* виявлено гіфоміцет *Intralichen baccisporus*. Чорні плями на слані *Lecanora carpinea* викликані ростом ліхенофільного целоміцета *Lichenosonium lecanorae*. На слані *Circinaria contorta* відмічено *Muellerella lichenicola*, що утворює розсіяні чорні перитеції без видимих ознак деструкції корового шару хазяїна.

ВИСНОВКИ

У ході досліджень встановлено, що ліхенобіота Русової балки представлена 96 видами лишайників і 8 видами ліхенофільних грибів. Серед них види *Blastenia hun- garica* і *Placynthium lismorensense* виявилися новими для рівнинної частини України. Серед представлених видів три види занесено до Червоної книги України та сім видів – до Червоного списку Херсонської області. Найбільшу кількість видів вияв-лено на корі форофітів (65 видів), 36 видів відмічено на вапнякових виходах, камін-цях і вапняковому рухляку, а 17 видів виявлено на ґрунті.

Автор висловлює щире подяку проф. О.Є. Ходосовцеву за допомогу під час визначення лишайників і ліхенофільних грибів, а також за слушні зауваження щодо статті.

1. Arup U., Søchting U., Frödén P. A new taxonomy of the family Teloschistaceae. **Nordic Journal of Botany**, 2013; 31: 16–83.
2. Boyko T.O. First data on lichen and lichenicolous fungi of “Pryinhulskiy” Regional Landscape Park (Mykolaiv region). **Visnyk of the Lviv University. Series Biology**, 2010, 54: 165–171. (In Ukrainian).
3. Didukh Ya.P. **Red Book of Ukraine. Plants**. Kyiv: Hlobalkonsaltyng, 2009. 900 p. (In Ukrainian).
4. **Index Fungorum**. <http://www.indexfungorum.org/names/names.asp>
5. Gavrylenko L.M. Lichen biota of Dudchany beam (Kherson region, Novovorontsovka district). **Karazin natural science studios**, 2011: 25–27. (In Ukrainian).
6. Khodosovtsev A.Ye. New for Ukraine species of genus *Caloplaca* Tr. Fr. (Teloschistaceae). **Ukr. Botan. Zhurn**, 2001; 58(4): 460–465. (In Ukrainian).
7. Khodosovtsev A.Ye. **Lichens of the Black Sea's steppes of the Ukraine**. Kyiv: Phytosocio-centre, 1999. 235 p. (In Ukrainian).
8. Khodosovtsev A.Ye., Postoyalkin S.V. Species of lichens new for Ukraine and the Ukrainian Carpathians from Carpathian biosphere reserve. **Ukr. Botan. Zhurn**, 2006; 63(3): 351–357. (In Ukrainian).
9. Khodosovtsev A.Ye., Khodosovtseva Yu. A. The lichens and lichenicolous fungi of National Nature Park “Oleshkivs'ki pisky” (Kherson region, Ukraine). **Chornomorsk. Bot. Zhurn**, 2015, 11(1): 51–56. (In Ukrainian).
10. Kondratyuk S.Ya. **Indication of the environment of Ukraine by means of lichens Ukraine** K.: Nauk. Dumka, 2008. 336 p. (In Ukrainian).
11. Kondratyuk S.Ya., Kolomyiets I.V. New for Ukraine species of lichens and lichenicolous fungi of reserve “Medobory”. **Ukr. Botan. Zhurn**, 1997; 54(1): 42–47. (In Ukrainian).
12. Otálora M., Jørgensen P.M., Wedin M. A revised generic classification of the jelly lichens, *Collema* spp. **Fungal Diversity**, 2014; 64: 275–293.
13. Pirogov M.V. Lichenicolous fungi of the Ukrainian Roztochya. **Visnyk of the Lviv University. Series Biology**, 2012, 59: 73–81. (In Ukrainian).
14. Smith C.W., Aptroot A., Coppins B.J. et al. **The lichens of Great Britain and Ireland**. London: The British Lichen Society, 2009. 1046 p.

LICHENS AND LICHENICOLOUS FUNGI OF THE RUISOVA BEAM (VELYKOOLEKSANDRIVKA DISTRICT, KHERSON REGION)

V. V. Darmostuk
Kherson State University, 27, 40 Rokiv Zhovtnya St., Kherson 73000, Ukraine
e-mail: valeriy_d@i.ua

Data about lichen biota of the Rusova beam (Velykooleksandrivka district, Kherson region) are given. The list of taxa include 96 species of lichens and 8 species of lichenicolous fungi. Among them, *Blasenia hungarica* (H. Magn.) Arup, Søchting & Frödén was collected on the *Pinus* bark and *Placynthium lismorensense* (Cromb.) Vain. growing on the moist surface of limestone are new for the plains part of Ukraine. Three species of the lichens (*Cetraria aculeata* (Schreb.) Fr. (= *C. steppae* (Savicz) Kärnefelt), *Scytinium schraederi* (Ach.) Otálora, PM Jørg. & Wedin, *Xanthoparmelia camtschadalis* (Ach.) Hale) are listed in the Red Data Book of Ukraine, and seven species (*Anaptychia ciliaris* (L.) Körb.,

Bacidia bagliettoana (A.Massal. & De Not.) Jatta, *Caloplaca stillicidiorum* (Vahl) Lynge, *Flavoparmelia caperata* (L.) Hale, *Placidiopsis cinerascens* (Nyl.) O.Breuss, *Usnea hirta* (L.) Weber ex F.H.Wigg. and *Xanthoparmelia pokornyi* (Körb.) O.Blanco, A.Crespo, Elix, D. Hawksw. & Lumbsch) are listed in the Red List of Kherson region.

Keywords: *Blastenia hungarica*, *Placynthium lismoreense*, limestone, Ukraine, rare species, Red Data Book.

ЛИШАЙНИКИ И ЛИХЕНОФИЛЬНЫЕ ГРИБЫ РУСОВОЙ БАЛКИ (ВЕЛИКОАЛЕКСАНДРОВСКИЙ РАЙОН, ХЕРСОНСКАЯ ОБЛАСТЬ)

В. В. Дармостук

Херсонский государственный университет
ул. 40 лет Октября, 27, Херсон 73000, Украина
e-mail: valeriy_d@i.ua

Приведены данные о лишенобиоте Русовой балки (Великоалександровский район, Херсонская область), которая насчитывает 96 видов лишайников и 8 видов лишенофильных грибов. В ходе исследования обнаружены два вида, которые оказались новыми для равнинной части Украины: *Blastenia hungarica* (H. Magn.) Arup, Sørchting & Frödén, растущая на коре сосны, и *Placynthium lismoreense* (Cromb.) Vain., растущий на влажной поверхности известняков. На территории исследований отмечено три вида лишайников (*Cetraria aculeata* (Schreb.) Fr. (= *C. steppae* (Savicz) Kärnefelt), *Scytinium schraderi* (Ach.) Otálora, PM Jørg. & Wedin, *Xanthoparmelia camtschadalis* (Ach.) Hale), занесенных в Красную книгу Украины, и семь видов (*Anaptychia ciliaris* (L.) Körb., *Bacidia bagliettoana* (A.Massal. & De Not.) Jatta, *Caloplaca stillicidiorum* (Vahl) Lynge, *Flavoparmelia caperata* (L.) Hale, *Placidiopsis cinerascens* (Nyl.) O.Breuss, *Usnea hirta* (L.) Weber ex F.H. Wigg. и *Xanthoparmelia pokornyi* (Körb.) O. Blanco, A. Crespo, Elix, D. Hawksw. & Lumbsch), занесенных в Красный список Херсонской области.

Ключевые слова: *Blastenia hungarica*, *Placynthium lismoreense*, известняки, Украина, редкие виды, Красная книга.

Одержано: 24.02.2016